հոն Աքեմենեանց երկիր կը կոչէին այդ կողմերը. կը փորձուին նոյնացնել այդ Տորք վիպանունը (éponyme) Հաթերէն գլխաւոր դիքին Tarkhun [illegible] որ [illegible] է Turkhu — Տորքը Սասնեցւոց, արձանագրութիւնները կը յիշեն այս Մօտիքի Հաթերենց դրացի Ալշա-Թէոյ երկիրին [illegible] Տարխունացի. եւ գարձեալ անոնց միւսակայ երկիրին Պաղուա-նանց Տարխունլարա Թագաւորը, եւ Լուգ[illegible] եան Սեննաաս Թագաւորին արձանագիրը կը յիշէ Տարխու-Պամմա թագաւորը, որոնք անուա-նին Տարխուն դիւքին անունով բարդուած։

Պէտք չէ զարմանալ թէ ինչպէս հինգերորդ դարու Երանեան խմբուածքով Հայոց մէջ պահուած Արմայ ըլլայ Թ գարու (Ն. Փ.) Հաթ-եանց յատուկ անուն մը. բանի որ ուրիշ օրինակներ ալ Հայոց մէջ այսպիսի հին թեանց պահպանման, ինչպէս Արեւմտեանց Սարրու Ունձիա (Տէր Ունձիայ). ինչպէս գարձեալ Անա-ծիս [illegible] Սալամուտ (Salamut) անունը [illegible] որ յայտնապէս Հաթեան անուն մըն է, Sulumal Mutallu [illegible] Հաթ-եան [illegible] Հաթեանց [illegible] [illegible] այսպէս ընդհանրապէս կը [illegible] այդ [illegible] Հաթեանց [illegible] [illegible] [illegible] մէջ, որովհետեւ [illegible] Ասորեստանեայց [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] թագաւորաց պատերազմները. Եթէ այսպէս հա-տուածը կենդանի Հաթեան Մօտիքի մեղու-վուրքին խմորուածքը, ընդունելով Հանդերձ բարդութիւններ եւ խառնուրդներ, կրնանք հա-կընալ թէ ինչպէս կրցաւ արեւելեան եւ մե-ծագոյն Հայկազանի հետ Մեծն Տիգրանի ձե-ռամբ բռնաբար միացուելէ յետոյ գարձեալ իր անունը տալ նորակերտ ազգին եւ Հայաս-տան կամ Հաթաստան կոչումը տարածել ամ-բողջ աշխարհին վրայ։ Այդ այլին դիւցազնին անունն ալ Հայկ դարձաւ նոյն ազգերու-թիւնը կը ծածկէ։ Հայկ կամ Հայուկ (Khattuk) [illegible] [illegible] Orionի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] թիւնը [illegible] Արա Հայկ [illegible] թիւնը [illegible] երկայնա-սազգարիներին, մէջ մէջ.

կազմէ մարգարէերգութեան դաշնակութեան. [illegible] մէկ կողմէն միւսը, նման Հայոց [illegible] Պարթեւ Պէլիսեայ[illegible] Հերաշու [illegible] [illegible] [illegible] եւ որ այժմ մէջ կը [illegible] [illegible] [illegible] եւ թէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Հայկն ու [illegible] [illegible] գաւառը չէ Հաթեանց ու Ասորեստանեայց հին-օրեայ ընդհարումներուն, զոր աւանդութիւնը պահած է։

Գ. ՓԱՐՆԱԿ

ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Ես կը հանչնամ անտառին մէջ ուր փարուն է,
Ջուր մը ոչ լայն, ծոր մը ծաղկած ուր երկչոտ
Ու ցօղեաներու ձկան կը տեղան, ուր կ'արբենէ
Հապանանքը վէտկութիւն կաթիլ մը ծածուկ։

Մանուկ զարնան մ'ն օրօրոցն է հոն կարծես,
Երգող հովուն ոտնձայներ մէն մի ծայրին
Թեթեւ հովին՝ սակ մեղմօրէն երբ կ'օրօրէն
Ծանեկալապ ծոցակն օրրել կը թուին ձեռք։

Ու հոն անտ՞ քնքուշ տրղայ՞ ո՞ւրիշ եկած,
Անտառին ո՞ր երկրա մաղձոտին ընդդիմակաց
Իրապաշ գէմ ու կցանթընած այն ուռենեաց
Կը կամրջէն ձոյը ակրով մը լռակեաց...

Երթա տրղայ ծօծանին վերայ զարնան
Իրենց անսիրտ աշխարհ [illegible] [illegible]
Տերտասանութիւն ու [illegible] մէջ օր մը ըսէք,
Ո՜ հաշտ [illegible] ծոցը համբան մերի...

ԱՌ ՎԵՐԼԷՆ

Զէն երկրորդ [illegible] [illegible] [illegible]
Մ'զոյոն հոգին քուկինն չափ բերնին վրայ,
Ըլլայ թեթեւ խորհրդաւոր, սուրբ ու եղծ...
Երբոր անցեր, կարծես, կ'երգես հեռօրեայ

Կարծես, անդաս մըն իս անձուն ուր կ'երթանք.
Ամէն քայլի հրաշալիքներ գտնելով.
Կամ մեր հոգւոյն մէջ անկիւն մը թէին հանգ
Ոսկի շղաղակը մըն կու փայլէր գաուն, գինով.

Ինչ՞ր կ'ըսես, ի՞նչ մրմունջներ, բառեր կեա
Որոնք փափուկ անյայտ գաղտնիք կը բանան
Որոնց ուրէկան ծաղկեկեցանք մինչ կ'երգես

Դու խորանկեն գիրք անծանօթ քաղաքան
Որ դը հանչնայ Մեզքին ճաղկերը ձեր ձեր։
Ու տաճարին քեզ չի կրնար քանդել։

ՎԱՀԱՆ ՏԻՐԵԱՆԵԱՆ

digitised by A.R.A.R.@